Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta

Lausunto: HE 245/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri kiittää eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokuntaa mahdollisuudesta tulla kuultavaksi hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta. Esitämme lausuntonamme seuraavaa:

Ehdotetut muutokset tartuntatautilakiin ovat erittäin kannatettavia infektiontorjunnan näkökulmasta. Muutokset tarkentavat tärkeitä infektiontorjunnan keinoja yhteiskunnan eri alueilla ja varsinkin niissä, joissa tartuntatautien leviämistä on havaittu ja joissa riskit siihen ovat suuret. Myös kunnan ja sairaanhoitopiirin valtuuksia on lisätty. Erittäin tärkeitä kohtia ovat selkeät vaatimukset infektiontorjuntasuunnitelmien dokumentoinnista, ja se, että turvataan niiden toteutusta valvovien viranomaisten lailliset valtuudet. Väliaikaisiksi suunniteltujen lainkohtien oleellinen sisältö tulisi kuitenkin sisällyttää pysyvästi tartuntatautilakiin.

9a §
Uusi, väliaikainen pykälä antaa aluehallintovirastolle hyvät mahdollisuudet järjestellä sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa poikkeuksellisen epidemian aikana. Yksityisten toimijoiden mukaan ottaminen poikkeuksellisen epidemian torjuntatoimiin ja terveydenhuollon kuormituksen tasaajaksi omalta osaltaan on kannatettavaa. Jatkossa vastaava säädös tulisi sisällyttää tartuntatautilakiin soveltuvin osin pysyvästi.

24 §
On erittäin tärkeää, että 24 §:ssä säädetään nyt ennakkotiedon kulusta sairaanhoitopiirin ja kunnan tartuntataudeista vastaavalle taholle liikennevälineiden, majoituslaitosten ja yleisötapahtumien suhteen. Rajaterveyden näkökulmasta erityisesti lento- mutta myös laivamatkustajien yhteystietojen välittäminen yhtiöltä em. viranomaisille helpottaisi terminaaleissa tapahtuvan terveysneuvonnan ja testaamisen suunnittelua ja käytännön toteutusta sekä jäljitystyötä.

57 a §
Pysyväksi suunniteltu pykälä on erittäin kannatettava, koska se lisää sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaavan lääkärin valtuuksia tartuntatautien torjunnassa eri yhteiskunnan sektoreilla. Tilapäiseksi suunnitellut pykälät ovat kannatettavia, koska ne täsmentävät toimenpiteitä, joita oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksessa on tehtävä koronavirusepidemian hallitsemiseksi. Tilapäiseksi suunnitelluista pykälistä on säädettävä soveltuvin osin pysyvästi tartuntatautilaissa.

58 c - h §
Väliaikaisiksi suunnitellut pykälät ovat erittäin kannatettavia ja tervetulleita. Koronavirusepidemian aikana haasteellisiksi ovat muodostuneet nimenomaan yksityisten elinkeinoharjoittajien ja tapahtumajärjestäjien vaihtelevat kyvyt noudattaa annettuja turvaohjeita. Myös kirjallisten infektiontorjuntasuunnitelmien edellyttäminen on erittäin tärkeää. Nyt kuntien tartuntatautiviranomaisille annetaan määritellyssä epidemiologisessa tilanteessa yksityiskohtaisempia valtuuksia rajoitusten ja määräysten antamiseksi. Lisäksi lakiehdotus sisältää myös kattavamman valvonnan sekä tilanteen hallinnan mahdollistamisen tarvittaessa virka-apupyynnön avulla, mikä on erittäin kannatettavaa.

On kannatettavaa, että nyt laki velvoittaisi kuljetuspalvelun tarjoajan huolehtimaan järjestelyistä, joilla turvataan itse liikennevälineen riittävä hygieniataso ja myös mahdollisuudet matkustajien oman hygienian ylläpitämiselle.

Jos on ilmeistä, että muut toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä covid-epidemian pysäyttämiseksi ja määritellyssä epidemiologisessa tilanteessa Liikenne- ja viestintävirastolle annetaan valtuudet määrätä kuljetuspalvelun tarjoajan tai vastaavan toiminnasta mm. matkustajamäärien, matkustajien suojautumisen ym. seikkojen kannalta. Tätä säädöstä on pidettävä kannatettavana.
Puutteena lakiehdotuksessa on pidettävä sitä, että liikennöinnin väliaikaista keskeyttämistä tai kieltämistä epidemiologisesti suuren tartuntariskin maasta Suomeen ei ole mahdollistettu tartuntatautilaissa.

On kannatettavaa, että kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi määritellyssä epidemiologisessa tilanteessa sulkea määritellyt julkiset tilat. 58g§:ssä mainittu julkisten tilojen luettelo on kannatettava.

On myös kannatettavaa, että jos julkisten tilojen käytöstä on annettu rajoittavia määräyksiä, tilojen haltijan ja käyttäjän on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset.

Väliaikaisiksi suunnitelluista pykälistä on säädettävä soveltuvin osin pysyvästi tartuntatautilaissa. Näihin pykäliin tulisi sisällyttää toimivaltaiseksi viranomaiseksi myös sairaanhoitopiirin tartuntataudeista vastaava lääkäri.

59 a – c §
On tärkeää, että tartuntatautilaissa nyt säädetään poliisin valtuuksista valvoa em. toimenpiteiden ja rajoitusten toteutumista. On myös kannatettavaa, että tartuntatautilaissa säädetään nyt myös rajoitusten noudattamisen valvonnasta sekä ilmoitusvelvollisuudesta, jos havaitaan velvollisuuden tai rajoituksen merkittävä rikkominen. On myös kannatettavaa, että säädetään virka-avun saamisesta poliisilta tarkastuksia ja valvontaa varten sekä tilanteisiin, joissa rajoituksia rikotaan.

68 §
On tärkeää, että nyt säädetään karanteeniin asettamisen lisäksi eristämiseen käytettävistä tiloista, ja että siihen on sisällytetty myös henkilön koti, ympärivuorokautinen sosiaali- tai terveydenhuollon toimintayksikkö ja vastaanottokeskus.

89 §
Järjestyksestä vastaavien viranomaisten toimivaltaa lisätään myös tartuntatautien rajoittamista estäviin toimiin, mikä on erittäin kannatettavaa. Rajavartiolaitoksen sisällyttäminen säädökseen on erittäin kannatettavaa rajapisteissä toteutettavan terveysneuvonnan ja tarttuvan taudin testauksen turvaamisen näkökulmasta.

Turussa 11.1.2021

VARSINAIS-SUOMEN SAIRAANHOITOPIIRIN KY

ESA RINTALA
Esa Rintala
tartuntataudeista vastaava lääkäri

MIKKO PIETILÄ
Mikko Pietilä
johtajaylilääkäri